

Zienswijze Regioteam Energietransitie (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, Energie Nederland, NedZero en Holland Solar) op de Concept Klimaatvisie van de Provincie Noord-Holland.

Verdeling opgave transitiepaden

De ambitie van 55% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990 is in Noord-Holland gelijkmatig over de vijf transitiepaden verdeeld. Dat ligt niet erg voor de hand. Immers, reductie is in de ene sector moeilijker dan in de andere en ook in de tijd is de ene sector nu al verder gevorderd dan de andere. Reductie bij de opwek van duurzame energie gaat bijvoorbeeld veel sneller dan bijvoorbeeld bij de industrie. Ook landelijk is de opgave in 2030 per sector niet gelijkmatig verdeeld. Het Regioteam raadt u aan de verdeling over de sector grosso modo aan te laten sluiten bij het landelijke klimaatbeleid en rekening te houden met de verschillen in reductiepotentie van de verschillende sectoren.

Doelen voor duurzame opwek na 2030

In uw visie wordt (terecht) volop gerefereerd aan landelijke Klimaatdoelen, die u ook doorvertaalt naar een provinciaal doel voor 2030. Maar in 2030 is de energietransitie nog niet klaar. Dat vraagt ook om een provinciale reductiedoelen voor 2040. Minstens zo belangrijk zijn doelen voor opwek. Het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE) voorziet na 2030 voor opwek grofweg een verdubbeling van wind op land en een verdrievoudiging van zon op land. De NVDE beveelt u aan voor na 2030 doelen vast te stellen voor opwek op land die in lijn zijn met het NPE en het Klimaatakkoord van Parijs.

Het Regioteam Energietransitie (hierna Regioteam) wijst u erop dat het CO₂-doel van het opwekken van duurzame energie ten aanzien van elektriciteit in het NPE verregaand is aangescherpt. Het streven is om niet in 2050, maar al in 2035 een (vrijwel) klimaatneutrale elektriciteitsvoorziening te bewerkstelligen. Het Regioteam raadt u aan deze Rijksambitie voor duurzame elektriciteit in uw Klimaatvisie over te nemen.

Verhouding zon en wind

Het is goed dat u zich in deze visie opnieuw committeert aan het provinciale RES-bod om in 2030 6,3 TWh aan duurzame energie op te wekken. Terecht drong minister Jetten er bij de RES-regio's op aan de opgetelde ambitie van 55 TWh ook als streefdoel te zien, teneinde de landelijke ambities rond opwek te kunnen halen. Het Regioteam constateert twee zaken:

- In de Noord-Hollandse RES-regio's is een verschuiving te zien van wind naar zon. Dat is problematisch, omdat zon en wind elkaar goed aanvullen en bovendien tot efficiënt gebruik van het net leiden.
- In feite begint de pijplijn van windprojecten in de provincie snel op te drogen. Behoudens in de Boekelermeer, Diemen, Hoofddorp, Amsterdam en Haarlem zien we weinig dynamiek.

Het Regioteam dringt erop aan in de Klimaatvisie de duidelijkere positie in te nemen dat naast zon op land de groei van Wind op Land (ook na 2030) een onmisbaar element van de energietransitie is, wat overigens niet in tegenspraak is met de wens om wind zoveel mogelijk op zee te realiseren. Voort zou het voornemen opgenomen kunnen worden te

bezien hoe gemeenten geholpen kunnen worden belemmeringen voor de realisatie van windturbines te helpen slechten.

Bio-energie

Terwijl er in Noord-Holland toch diverse bio-energiecentrales operationeel zijn, wordt er aan deze onmisbare techniek (tenminste gedurende de overgangperiode van de energietransitie) in de energiemix geen aandacht besteedt. Dat is opvallend: zeker bij de warmtevoorziening of het bereiken van negatieve emissies speelt bio-energie een belangrijke rol. Het Regioteam vraagt u de rol die bio-energie speelt in de energietransitie in de Klimaatvisie mee te nemen.

Transitiepad gebouwde omgeving

Het voorgenomen transitiepad in de gebouwde omgeving is qua doelen en ambities, de verdeling over woonsegmenten en warmtetechnieken heel concreet, wat wij toejuichen. Tegelijk wordt terecht geconstateerd dat de voorgenomen reductie vrij ver buiten bereik blijft. Dat werpt de vraag op hoe de ambities dan wel bereikt kunnen worden: de visie daarop ontbreekt nog. Het Regioteam vraagt u daar aandacht aan te besteden.

Bijvoorbeeld:

- Hoe bent u van plan de handhaving van de energiebesparingsplicht te intensiveren? In dat licht zij erop gewezen dat kantoren al vanaf 2023 (!) aan label C moeten voldoen, terwijl een substantieel deel nog niet een energielabel heeft.
- Welke rol spelen de subsidies die u uittrekt voor de warmtetransitie in het bereiken van de doelen en zijn deze daartoe voldoende?
- Hoe gaat u invulling geven aan het (lovenswaardig) streven de coördinatie van de aansluiting van 172.000 woningen op het warmtenet op u te nemen? Het Regioteam adviseert u een provinciale structuur op te zetten met doelen en een governance, analoog aan de RES.

Energie Infrastructuur

- In de Klimaatvisie ontbreekt een provinciale kijk op CO₂-opslag, een grote omissie gezien de rol die deze cruciale techniek de komende decennia zal spelen in de energietransitie. Het Regioteam vraagt u uw visie op CO₂-afvang, -opslag en hergebruik in uw Klimaatvisie op te nemen.
- Het Regioteam vraagt u terughoudend te zijn met het prioriteren van projecten via de pMiek en zo veel mogelijk projecten te programmeren. Daar waar prioritering onvermijdelijk is, zou moeten gelden dat energieprojecten die helpen aan de energietransitie zo veel mogelijk buiten schot blijven.

Doorlooptijden en vergunningsverlening

Naast netcongestie zijn de vaak zeer lange doorlooptijden van projecten een van de grootste belemmeringen van de energietransitie. Uit [onderzoek van CE](#) in opdracht van de NVDE

blijkt dat procedures en vergunningverlening dikwijls tot zes jaar in beslag neemt, terwijl de daadwerkelijke bouw in twee jaar gerealiseerd. Op deze manier raken de doelen voor 2030 buiten bereik, want een project dat nu nog moet beginnen is dan per definitie te laat.

In uw klimaatvisie wordt op diverse plekken de wens uitgesproken vergunningsprocedures te versnellen, maar de uitwerking ontbreekt geheel. Het Regioteam vraagt uw concreter te worden en ter inspiratie daarvoor te putten uit de [Actieagenda doorlooptijden](#) van de NVDE. Het Regioteam geeft u daarbij in overweging zoveel mogelijk aan te sluiten bij het 'Ontwerpbesluit procedurele versnellingen elektriciteitsprojecten', waar nu een [consultatie](#) voor loopt. In die consultatie zal het Regioteam overigens tevens aangeven dat het Ontwerpbesluit ook voor andere infrastructuur van zwaarwegend maatschappelijk belang zou moeten gaan gelden (zoals waterstof-, warmte- en CCS-infrastructuur).

Ruimte

Uw Klimaatvisie benoemt terecht de ruimteclaim die de energietransitie en ook de omslag naar een circulaire economie met zich meebrengt. Ook benoemt u logischerwijs de noodzaak om de omvang van deze claim in kaart te brengen en de strijd om de ruimte: er zijn uiteraard méér ruimtevragers. Het Regioteam vraagt u nadrukkelijk in uw Klimaatvisie op te nemen dat de ruimtevraag van de energietransitie onvermijdelijk is en dat deze ruimte ook gevonden dient te worden, waarbij het meer delen van ruimte en van de oplossingsrichtingen kan zijn.